Zaterdag 15 Juli 1944 — DAGBLAD — 61ste Jaargang No. 4258

AMIGOE DI CURAÇAO

Boeken — tijdschriften naar het Zeemanshuis Klipstr. 49-53. Tel. 1531

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Onder mishandelingen worden 20.000 Nederlanders gegijzeld.

Volgens berichten, die in Nederlandse kringen te Londen bekend werden, zouden 20.000 gijzelaars in Nederland gevangen zijn genomen. De aangehoudenen zijn vooral intellectuelen en de lijsten van hun namen werden door N.S.B.-ers opgemaakt. Op 29 Mei reeds wist men in Nederlandse kringen te Londen, dat de N.S.B.-ers dergelijke lijsten hadden samengesteld en dat er 20.000 namen op voorkwamen. Later heeft Radio-Oranje gewaarschuwd, dat deze aanhoudingen tot een bloedbad zouden kunnen leiden. Inderdaad hebben zich gevallen van brutaliteit en mishandeling voorgedaan, waarbij de leden van de Landwacht uitmuntten. Op schandelijke wijze hebben deze navolgers van hun Duitse meesters de vrouwen behandeld; het was of zij met de Gestapo wedijverden in ruwheid (Aneta).

DUITS VANDALISME.

De correspondent van „Rode Ster" Majoor Boris Azbukin rapporteerde, dat de Duitsers het graf van Alexander Pusjkin, den 19en eeuwsen Russischen dichter, in het thans heroverde gebied geschonden hebben. Hij zeide, dat de Duitsers al zijn nagelaten eigendommen verwijderd hebben en vele zijner manuscripten hebben verbrand. Verschillende van deze geschriften werden gebruikt om de kachel te stoken in het museum dat de Duitsers in een bordeel omzetten. De schommelstoel, revolvers en verschillende oorspronkelijke geschriften van den dichter werden naar Duitsland gebracht. (Moskou, (AP) 14.7).

EEN SOMBERE MENING.

Herbert Claiborne Pell, de Noordamerikaanse vertegenwoordiger van de Geallieerde Commissie tegen Oorlogsmisdaden, was van mening, dat de Duitsers zullen trachten bezet Europa te vernielen vóór hun nederlaag als voorbereiding voor een volgende oorlog. Hij zeide tot een ondervrager: „Deze vernieling zal groter zijn dan de wereld ooit gezien heeft". (Londen, (AP) 14.7).

BOMBARDEMENTEN OP HONGAARSE DOELEN.

Tussen de 250 en 500 zware Noordamerikaanse bommenwerpers hebben vier olie-raffinaderijen in Hongarije en de Ferecuaros rangeerterreinen in Boedapest aangevallen bij een hernieuwing van de poging om de Duitse olievoorraden en verbindingen te vernielen.

Vliegende Forten vielen drie raffinaderijen in de buitenwijken van Boedapest aan welke een gezamenlijke jaarlijkse capaciteit hebben van 358.000 ton. Het zijn de Fanto, Shell Koolaz en Hongaarse Petroleum Maatschappij. Liberators bombardeerden de Ferencuaros rangeerterreinen alsook de Pefurdo raffinaderij op 8 kilometer ten Zuid-Westen van Boedapest. Men ontmoette een belangrijk aantal vijandelijke jagers en verschillende ervan werden vernield door de Liberators en de escorterende Lightnings. Mustangs ontmoetten ook vijandelijke jagers in het gebied van Boedapest. Zij schoten een niet nader genoemd aantal neer. (Rome, (AP) 14.7).

DUITS OFFENSIEF TEGEN GUERRILLERO'S VERPLETTERD.

Het communiqué van Tito meldde, dat een Duits offensief tegen de Albaanse guerrillero's werd verpletterd. De Joegoslavische Partijgenoten vernielden twee Duitse garnizoenen en veroverden een belangrijke hoeveelheid oorlogsmateriaal in offensieve verrichtingen in Midden- en West-Bornië. Voorts werd gezegd, dat benden van Neditsj en Mihailovitsj den vijand helpen aan een breed front in Serbië. Het tweede Duitse offensief, dat in Mei in Albanië werd geopend is thans geëindigd. (Londen, (AP) 14.7).

MORRISON OVER DE VLIEGENDE BOM.

Tom Yarbrough seint uit Londen:

Herbert Morrison, de Minister van Binnenlandse Veiligheid, zeide in een vraaggesprek, dat de Duitse vliegende bommen „op generlei wijze van invloed kunnen zijn op de uitslag van de oorlog, behalve door ons eraan te herinneren, dat dit nazierégime een vuig beestachtig ding is dat van het aanschijn der aarde moet worden gevaagd." Hij zeide, dat de defensieve maatregelen een belangrijke mate van succes gehad hebben en een merkbaar verschil uitmaken in het gewicht van de aanvallen. Intussen wierpen de leden van het Lagerhuis wederom de quaestie van een geheime vergadering op om de vliegende bommen te bespreken. De Secretaris van Buitenlandse Zaken Anthony Eden stemde in er een te zullen houden „als de eis hiervoor algemeen is." Hieraan voegde hij echter toe: „Dit schijnt niet de beste wijze te zijn om het vraagstuk aan te vatten" (Londen, (AP) 14.7).

NOORDAMERIKAANSE TANKER TOT ZINKEN GEBRACHT.

Het tot zinken brengen van de Noordamerikaanse tanker „Harrisburg" werd bekend gemaakt bij het aan land komen van een groep schipbreukelingen, die zeiden, dat het schip getorpedeerd werd door een Duitse duikboot voor de Colombiaanse kust. Uit Santa Marta werd gemeld, dat de schipbreukelingen van de tanker „Harrisburg" werden opgepikt door een Colombiaansen visser nabij het havenplaatsje Dibulla aan de Colombiaanse Noordkust. De Duitse duikboot torpedeerde de „Harrisburg" op 6 Juli om 7.40 uur. Het lot van de rest der bemanning is onbekend. Verdere biezonderheden ontbreken (Barranquilla, (AP) 14.7).

GEORGES MANDEL DOOD?

De radio van Vichy zeide, dat Georges Mandel, de vroegere minister in het cabinet van Reynaud, „gedood werd terwijl hij van een gevangenis naar een andere werd overgebracht." (Londen, (AP) 14.7).

DE 14E JULI IN FRANKRIJK.

De Bastille-Dag werd gekenmerkt door de voortduring van de verslapping in de strijd aan het Britse front. In minder dan tien dagen tijds heeft Rommel twee gevoelige nederlagen geleden — niet zozeer in terreinverlies als in manschappen — en hij weet, dat Montgomery ontegenzeggelijk wederom zal aanvallen. Thans reorganiseert hij zijn strijdkrachten om de volgende stoot op te vangen. De Britse en Duitse kanonnen gingen voort granaten te slingeren over de Orne in het gebied van Caen en tijdens de nacht zag men een grote brand woeden in het door de Duitsers bezette Faubourg Evaucelles, blijkbaar van een ammunitie-opslagplaats.

In de verschillende gehavende steden en dorpen van de bevrijde zone staken de Fransen de driekleur uit of De Gaulle's banier met het kruis van Lotharingen naast de „Stars and Stripes" en de „Union Jack" ter viering van de nationale feestdag. (Aan het front van Caen, (AP) 14.7).

MCNAIR KRIJGT EEN NIEUWE TAAK.

Het Noordamerikaanse Departement van Oorlog maakte bekend, dat Luitenant Generaal Dear het bevel over de grondstrijdkrachten van het leger overneemt van Luitenant Generaal Lesley McNair, die een „belangrijke benoeming voor een overzeese post" heeft gekregen (Washington, (AP) 14.7).

DE VIERING IN ALGIERS.

De Algerijnen hebben Bastilledag goed gevierd en huldigden De Gaulle bij een parade en andere plechtigheden waarbij De Gaulle zich het eerst liet zien sedert zijn terugkeer uit Noord-Amerika. (Algiers, (AP) 14.7).

DE VERNIELING IN WILNO

Berichten uit Wilno melden, dat de vernieling in de Littause hoofdstad enorm is en dat voorts duizenden Russen, Joden en Littauers zijn geëxecuteerd. Het bericht zeide, dat slechts drie Joden gevonden werden in de stad, die eens een grote Joodse bevolking had (Moskou, (AP) 14.7).

HOOFDVERKENNER OVERLEDEN.

Lord Somers, de 57-jarige Hoofdverkenner voor het Britse Gemenebest sedert 1941 toen hij Lord Baden Powell als zodanig opvolgde, is in zijn woning te Eastnor Castle in Herefordshire overleden. (Londen, (AP) 14.7).

De Strijd om Normandië.

door

WES GALLAGHER.

Het Noordamerikaanse eerste leger heeft het beleg geslagen om drie versterkte wegkruisingen van de nazies, nl. de steden Périers, Lessay en Saint Lô. In een etmaal zijn ze 6½ kilometer voortgetrokken van de venen van Plessis naar Périers. Dit is de grootste mars, die in één etmaal tot nu toe is afgelegd. De opmars ging met heftige gevechten gepaard. Men richtte zich op Lessay nadat het gehucht Beauvais was ingenomen en nadat de troepen in de richting van Lessay waren saamgetrokken. Zij kwamen van het Oosten, van Pillot, dat op ongeveer 4 km. ligt, en van het Westen van Suray, dat op iets minder dan 3 km. ligt.

Een telefonisch doorgegeven bericht zeide, dat de legergroep van het 21e leger der Noordamerikanen op ruim 3 km. ten Noorden van Lessay is. De juiste plaats werd niet medegedeeld. Enkele uren daarvoor werd evenwel de inneming van Les Granges en Conville, 6 km. naar het Noorden, gemeld.

Uit de omgeving van Saint Lô werd medegedeeld, dat de Noordamerikanen ten Westen van La Semilly zijn doorgedrongen. Dit dode punt is hiermede dus opgeheven, maar de juiste afstand van de opmars is mij nog niet bekend. De ene kaak van de nijptang grijpt thans nauwer rondom deze stad, terwijl ten Noord-Westen van Saint Lô, langs de Vire, een andere colonne is opgerukt om Cretaville te nemen en zodoende van die kant druk op Saint Lô te oefenen.

Bij Caen valt weinig of niets te melden. Er schijnen geen opmarsen te zijn gemaakt en de laatste meldingen zeggen, dat de Britse troepen zich van Esquay hebben teruggetrokken. Esquay is het toneel van vele felle gevechten geweest. De luchtmacht deelde de vernieling mede van 27 Duitse vliegtuigen, waartoe wij zelf 14 vliegtuigen moesten offeren. Door het slechte weder moesten de enkelvluchten beperkt blijven tot 1000.

De inneming van Lessay, Périers en Saint Lô zou de engte op het schiereiland van Cherbourg vrijer maken voor de Geallieerden. Het is evenwel te voorzien, dat de Duitsers Lessay en Périers huis voor huis zullen verdedigen. Toch behoeft men er niet aan te twijfelen, of deze verdedigingen zijn slechts activiteiten van de achterhoede, omdat de grote verdediging hier wel zal komen langs de rivier de Ay, die men op het ogenblik buiten haar oevers heeft doen treden.

De volgende Duitse verdedigingsplaats zou dan komen op een verhoogd gebied ten Noorden van Saint Lô, waar het terrein soms fel gemarkeerd is. Vanzelfsprekend mag men aannemen, dat Saint Lô tot het laatste zal worden verdedigd. Zulk een verdediging zou de linie aanzienlijk verkorten, hetgeen Rommel ten stade zal kunnen komen, omdat hij nu al te kort aan manschappen heeft.

De Duitsers zijn druk doende bruggen op te blazen en mijnenvelden aan te leggen. Hinderlagen worden er in gereedheid gebracht om zich te kunnen verschuilen, wanneer de Noordamerikanen straks optrekken naar Saint Lô.

De opmars ten Zuiden van de venen van Plessis gaat sneller sedert de val van Cherbourg. Toen de Noordamerikanen eenmaal Gorges aan de rand van het moeras hadden genomen, trokken de Duitsers overhaast terug. De Noordamerikanen zaten hun echter dicht op de hielen. De Noordamerikanen trokken over een afstand van zes kilometer, zodat zij op een afstand van slechts ongeveer 4 km. van Périers kwamen.

Het nieuws uit de omgeving van Saint Lô is schaars, maar om deze stad te nemen zal de moeilijkste taak van alle drie steden zijn. De activiteit in de lucht blijft beperkt tot aanvallen op de verbindingslijnen achter het gevechtsfront. Hier en daar geraakt men slaags en onze gevechtsvliegtuigen blijken gelukkiger te zijn dan voorheen. Zij schoten er overdag 25 Duitsers neer, terwijl er maar 7 verloren gingen. In de nacht werden er nog 2 meer neergeschoten. Zeven zware bombardementsvliegtuigen gingen gedurende de nachtelijke krijgsverrichtingen verloren (Geallieerde Hoofdkwartier, (AP) 15.7).

Het nieuws van vandaag.

Het ziet er treurig uit voor Duitsland als het geen kans ziet het Russische offensief tot staan te brengen en naar de berichten van heden luiden bestaat er alle waarschijnlijkheid, dat de Russen — gelijk „Izvestia" zijn legers verzekerde — het „Hitler-beest in zijn hol zullen afmaken".

Overal vorderen de Russische legers met grote snelheid en enkele belangrijke steden zijn gisteren in deze vordering genomen, zoals Opotsjka nabij de Letlandse grens, Volkovysk op de weg naar Bialystok en Pinsk in de Pripet-moerassen. Hedenmorgen heeft de radio van Berlijn bekendgemaakt, dat de Russen hun „lang verwacht offensief tussen Tarnopol en Luck hebben geopend en in de Duitse linies doorgedrongen zijn". Met dit offensief zou Lwów rechtstreeks bedreigd worden. Zo rolt de Russische Juggernaut thans voort van Letland tot het Zuiden van Polen en wordt alle tegenstand gebroken.

In Normandië is de vordering der Noordamerikanen nog traag en pijnlijk.

De wegenkruispunten St. Lô, Periérs en Lessay worden rechtstreeks bedreigd, maar de Duitsers schijnen geen aanstalten te maken om zich uit deze steden terug te trekken.

In de Britse sector is nog steeds niet veel verandering te melden, zij het dat de Britten zich zelfs teruggetrokken hebben uit het dorpje Esquay. Blijkbaar acht Montgomery de tijd voor een nieuwe aanval nog niet gekomen...

Op Bastille-Dag hebben de Franse troepen in Italië Poggibonsi veroverd en het vijfde leger is trouwens langs de Westkust nog enkele kilometers vooruit gekomen tot op 10 kilometer van Livorno. De vijandelijke patrouilles en kanonnen waren biezonder actief in de Centrale sector maar niettemin vorderden de Geallieerden een weinig in de vallei van de Tiber.

Noordamerikaanse bommenwerpers bombardeerden gisteren vier olie-raffinaderijen in de buitenwijken van Boedapest alsook rangeerterreinen in de Hongaarse hoofdstad.

Generaal Charles de Gaulle is terug in Algiers en woonde er gisteren de parade en andere plechtigheden ter gelegenheid van de 14e Juli bij. Volgens onbevestigde berichten zouden in Frankrijk zelf millioenen vaderlanders als één man zijn opgestaan tegen de nazies, maar alvorens hieromtrent iets nader bekend wordt, zullen nog wel enkele dagen verstrijken.

VOORTGANG IN ITALIË.

De Noordamerikaanse en Franse troepen van het vijfde leger banen zich een weg vooruit en hebben een zeer belangrijke heuvelstelling genomen tussen de rivieren Cecina en Arno. Zonder te rusten op de Bastille-Dag trokken de Franse troepen vooruit en namen zij Poggibonsi, een belangrijk wegenkruispunt tussen Arezzo en Livorno. In het Westen drongen de Noordamerikanen met grote energie vooruit waarbij zij Chianne namen en in een sector 5½ kilometer vorderden. De troepen kwamen hierdoor binnen 16 kilometer en iets ten Oosten van Livorno, volgens het communiqué.

Een officiële zegsman verklaarde echter, dat de voorste elementen der Noordamerikaanse strijdkrachten zich op 10 kilometer van de buitenwijken van Livorno bevinden. (Rome, (AP) 15.7..

DAGORDERS VAN STALIN.

In een dagorder aan Generaal Rokssovsky maakte Stalin bekend, dat de Russen de stad Pinsk veroverd hebben. In een tweede dagorder aan Kolonel Generaal Zakharov van het tweede Wit-Russische leger zeide hij, dat de stad en het grote spoorwegknooppunt Volkovysk veroverd werd, een belangrijk sterktepunt van de Duitse defensies op de weg naar Bialystok. (Londen, (AP) 14.7).

ERKENNINGEN.

Bij Besluit van den Minister van Buitenlandse Zaken wordt de Heer H. Christensen erkend als vice-consul van de Verenigde Staten in Curaçao.

Bij Koninklijk Besluit van 6 April wordt de Heer Luis Rafael Pimentel erkend als consul-generaal van Venezuela voor Curaçao, Aruba en Bonaire.

De Kroniek der Victorie.

9 Juli — De Britten nemen Caen in Normandië. Het eiland Saipan geheel door de Noordamerikanen bezet.

12 Juli — Moskou meldt een nieuw Russisch offensief aan het tweede Baltische front.

13 Juli — Wilno, hoofdstad van de Sovjet-Littause Republiek, door de Russen veroverd.

14 Juli — De Russen nemen Pinsk. Poggibonsi in Italië door de Fransen bezet.

De strijd in Frankrijk is deze week gekenmerkt door geringe vorderingen in felle gevechten en het ziet ernaar uit, dat het nog een week of wat zal duren voordat er meer beweging komt in het Europese Westfront.

Eigenlijk hebben de Geallieerden alleen nog maar een strandhoofd in Frankrijk, in casu een strandhoofd met een behoorlijke zeehaven — Cherbourg — en een behoorlijke binnenhaven — Caen. Het Duitse plan is om de Geallieerden binnen dit strandhoofd af te sluiten en er een Anzio op grote schaal van te maken. Hiertoe hebben zij alle reserves, die zij verplaatsen konden, naar Normandië gevoerd, zodat zich daar op het ogenblik twee grote legermachten tegenover elkander bevinden, die zich moeilijk verplaatsen kunnen. Hoezeer dit den Duitsers ook mag schikken, voor de Geallieerde troepen betekent dit in de eerste tijd een moeizame strijd waarin voor elke meter gronds gevochten zal moeten worden. Want in de eerste plaats hebben de Geallieerde troepen in Normandië ruimte nodig, ruimte om te kunnen manoeuvreren met de gemechaniseerde wapenen en ruimte om een periodieke vervanging van de afdelingen mogelijk te maken. De vijand moet dus met een overwicht van kanonnen en met de onontbeerlijke steun van de luchtmacht teruggedrongen worden tot de frontlinie lang genoeg is om met een krachtige stoot er een opening in te kunnen slaan en met de uitroeiing van de Wehrmacht te kunnen beginnen.

Na de verovering van Caen heeft Montgomery zijn aanval niet verder kunnen ontwikkelen en het is te voorzien, dat hij met herhaalde aanvallen de Duitsers zal moeten uitputten, terwijl de Noordamerikanen aan de rechtervleugel naar de „basis" van Cotentin afzakken tegen de hardnekkige tegenstand der nazies.

Het Duitse Hoofdcommando van zijn kant heeft te rekenen met het nadeel, dat het niet zeker is van zijn verbindingswegen, want behalve dat de Franse vaderlanders — wier eerste Bastilledag sedert de invasie begon met zoveel vuur gevierd is (zie onder „Curaçao") — onophoudelijk trachten deze te ontwrichten, belet de Geallieerde luchtmacht alle troepenbewegingen op grote schaal wanneer het licht is en het weer niet tussenbeide komt. Het tekort aan olie zal zich op de lange duur ook bij de Duitsers doen gelden, zodat de bevoorrading van hun troepen aan het front nog moeilijker zal worden dan zij nu al is.

Dit is een der redenen waarom de vijand zich steeds meer gaat verlaten op linies van verdedigingswerken. Wij zien hem gedwongen eindigen met hetzelfde „Maginot-complex" waarmede de Fransen de oorlog ingingen.

Na de Gustav-linie en de Hitler-linie in Italië stuiten de Geallieerde vijfde en achtste legers daar nu op de Gotische linie. Gelijk wij in ons vorig overzicht reeds zeiden, zal deze er ten hoogste in kunnen slagen de Geallieerden iets op te houden, maar hen volkomen tegenhouden zal niet gaan. Duitsland voert een verloren strijd waarin het de kracht niet meer heeft om zich te herstellen van de geleden verliezen.

Behalve dat zijn industrieën ernstig gehavend zijn heeft zich een défaitistische geest van het volk meester gemaakt. Dit défaitisme zal zeker nog toenemen, wanneer de Russen eenmaal op Duits grondgebied zullen zijn aangekomen. Een maand geleden moet het nogmogelijk geschenen hebben aan de Duitsers, dat Oost-Pruisen nu reeds rechtstreeks bedreigd zou worden. De degelijke voorbereiding der Russen en de schitterende uitvoering van hun krijgsplan hebben deze snelle opmars naar het Westen mogelijk gemaakt. En dit is nog maar het begin — volgens Moskou — van de grootse onderneming om Duitsland vóór het einde van dit jaar te verslaan.

Afgezien van de strijd tegen Finland vallen tot nu toe vijf Russische legers aan tussen de Baltische en de Zwarte Zee. De Russische Generale Staf heeft er nog op zijn minst vijf klaar staan en deze wachten nog slechts op het sein om ook de aanval te openen. Stalin gunt Hitler volop gelegenheid zijn intuïtie te ontplooien om te trachten vast te stellen waar de volgende klap zal aankomen. In tegenstelling tot de Geallieerden in Normandië hebben de Russen ruimte in overvloed.

Zij benutten deze dan ook ten volle door den vijand steeds op de meest gevoelige plaatsen te treffen en grote omsingelingsbewegingen uit te voeren, waardoor hele divisies ingesloten worden om later te worden opgeruimd. Zo zijn bij Vitebsk, Bobruiks, Minsk en in de afgelopen week weer bij Wilno duizenden Duitsers gedood of gevangen genomen. De nazies krijgen geen tijd een behoorlijk front te vormen of van hun verwarring te bekomen. Generaal Tsjernaykhovsky nadert het land der Junkers en spoedig zullen hier de eerste Geallieerde kanonnen donderden en de eerste Duitse steden in Geallieerde handen vallen.

In de Stille Oceaan is thans de bezetting van het eerste eiland met een betrekkelijk grote Japanse bevolking voltooid. Saipan is geheel in Noordamerikaanse handen na een der bloedigste

slagen sedert het begin van het Geallieerde offensief tegen Japan. De Noordamerikaanse vloot heeft er hiermede een goede haven bijgekregen en de luchtmacht heeft weer enkele luchtbases van waaruit nog een belangrijk stuk van het vijandelijk gebied bestreken kan worden. De Marianenketen is nog grotendeels in Japanse handen, maar Saipan was er de voornaamste basis en had het grootste garnizoen. Wij kunnen verwachten, dat nieuwe landingen zullen plaats vinden op de overige eilanden van deze groep, in het biezonder Guam, Tinian en Rota en voor de rest zal het gaan als in de Marshall-groep en verder naar het Zuiden waar de geïsoleerde Japanse troepenmachten uithongeren en regelmatig door Geallieerde vloot en luchtstrijdkrachten onder vuur genomen worden.

Op de kust van Nieuw Guinea schijnt zulk een geïsoleerde groep dezer dagen een wanhopige poging te hebben gedaan om uit te breken in Westelijke richting. Maar de Japanners stieten al spoedig op de goed uitgeruste Noordamerikaanse strijdkrachten in het gebied van Aitape. En al mochten zij hier doorbreken — wat niet waarschijnlijk is — dan nog zullen zij hun positie weinig kunnen verbeteren, omdat zowel op zee als in de lucht de Geallieerden de baas zijn en de Geallieerden bovendien nog andere steunpunten hebben in het Nederlandse deel van Nieuw Guinea.

CURAÇAO

KERK ST. MAARTEN.

Morgen, 16 Juli, is het honderd jaar geleden, dat de eerste steen werd gelegd voor de R.K. Kerk op Sint Maarten.

Ter herdenking van dit feit, heeft de Pastoor, de Zeereerwaarde Pater L. van Dijk O.P., op 7 Juli, eerste Vrijdag van de maand, zijn parochie aan het Heilig Hart van Jezus toegewijd. De voering van het feest van morgen is ingezet met een driedaagse oefening, waaraan zo goed als geheel de parochie heeft deel genomen, terwijl morgenavond het feest met een plechtig Te Deum en feestpreek zal besloten worden.

CURAÇAO OP BASTILLE-DAG.

Goslinga's Franse onderwijs gevierd.

De brug zwengelde open, zoals gewoonlijk. De aanrijdende auto C 1923 hield langzaam stil. Dr. Christiaan J. H. Engels en Echtgenote stapten uit en trokken de trap op naar de bovenzaal van de Sociëteit Bolivar, waar — aangestaard door drie schilderijen van Simon Bolivar en een van Koningin Wilhelmina, Charles de Gaulle en Pedro Luis Brion — een groot aantal mensen hun komst beidde, ook al wist de arts het niet. De begroeting vond plaats, cocardes werden opgespeld zoals bij allen geschied was en Max Henriquez, de Venezolaanse voorzitter van het plaatselijke Comité Pro France Combattante, die vele jaren in Frankrijk gestudeerd heeft, opende de bijeenkomst om de Quatorze juillet te vieren. Interessant was de aanwezigheid ditmaal van vele leden van het consulaire corps, omdat hieruit althans een zekere houding viel af te leiden ten aanzien van de beweging van De Gaulle, waartoe het Pro France Combattante behoort. Nederlands niet-erkenning van De Gaulle bleek uit de afwezigheid van een vertegenwoordiger van het plaatselijke bestuur. Wel waren velen van de hogere ambtenaren persoonlijk toegelopen, zoals de Procureur-Generaal, de Inspecteur („Lord Protector") van het onderwijs e.a. Verder waren aanwezig degenen, die in gelukkiger tijden Frankrijk leerden beminnen, Dr. G. W. van den Arend, Ir. P. de Kok, en vanzelfsprekend allen, die het Franse, Libanese en Syrische burgerschap bezitten. Opvarenden van een Frans schip woonden de bijeenkomst eveneens bij.

Max Henriquez opende met een stralende rede in schitterend Frans, herdacht de verschillende vieringen van 14 Juli in 1940, 1941, 1942, 1943 en thans de eerste viering nadat de invasie heeft plaats gevonden en de bevrijding gloort. Cherbourg is genomen, Caen is bevrijd, Pinsk aan het andere front is ook al genomen. Laten wij hopen, dat de volgende Bastille-dag in Parijs gevierd zal kunnen worden, aldus Max Henriquez.

De studentikoze Dr. G. W. van den Arend, die sinds zijn kinderjaren in Frankrijk gewoond heeft, maar altijd het Nederlandse burgerschap heeft behouden, jubelde het Franse onderwijs te Willemstad en liet ten bewijze hiervan enkele Curaçaose en Europese jongelui, leerlingen van hem, voor het front komen om Franse verzen te declameren hetgeen zij met kennelijk succes deden.

Ch. Leider zette de Marseillaise in, welke onder de krachtige vocale begeleiding van Isaac Bloch werd voortgezongen door allen, die aanwezig waren, ook al moesten de meesten naar de woorden gissen.

Het Wilhelmus volgde en daarna kwam Carlo Liten om enkele gedichten van Franse auteurs voor te dragen op de reeds bekende voortreffelijke wijze, die ons slechts blijde stemt, dezen begaafden artist weer enkele dagen in ons midden te hebben (23 Juli vertrekt Carlo Liten)..

In gezellige sfeer bleef men zich nog wat na-oefenen in het Frans spreken.

ROB LEND, SCHILDER DER ZON.

Rob Lend zal aanstaande Maandag met vacantie gaan en heeft zijn bezit van 20 schilderijen in Piscaderabaai opgehangen. De bezoeker ziet al terstond vijf nieuwe stukken. De andere zijn al eerder geëxposeerd, maar men zal ze hier ook gaarne weer eens zien. Daar is een cunucu-stuk, twee stukken van de Chinese plantages bij Groot Kwartier, een overdag en met de felle Lendse zon, de andere tegen zonsondergang, maar ook weer met dat Lendse licht.

Een zeestuk laat het Rif zien, tankschepen, de huizen bij de Scharloobrug (verkocht), de typische huisjes van Berg Altena, alle stadsgezichten en tafrelen, die elkeen kent en die daarom des te aardiger zijn.

Een ander stadsgezicht is het Brionplein, gezien van het West End theater, dat nog altijd vreemd aandoet met zijn Engelse naam. Men ziet het gehele plein, Americano, Vicariaatshuis enz.

De Heer Lend, Schilder der Zon, zeide ons toen wij het licht op een nieuw stuk bekeken (de Emmabrug), dat hij een zeer biezondere studie van het perspetctief heeft gemaakt. De resultaten van deze studie heeft hij in dit nieuwe stuk verwerkt. Behalve het altijd weer boeiende Lendse licht, pakt hier dan ook het wijdse perspectief, dat de brug zeer lang doet schijnen.

Wij wekken ieder op deze tentoonstelling, waaromtrent biezonderheden per advertentie bekend gemaakt worden, te gaan zien. De bedrijfsleider van Piscaderabaai, de Heer Koreman, behartigt Lends zaken. Men wende zich tot hem.

FEEST IN PAROCHIE GROOT KWARTIER.

In verband met het feest van Onze Lieve Vrouw van de Berg Carmel op Groot Kwartier zal morgen gedurende de dag aanbidding gehouden worden tot intentie van een spoedige en rechtvaardige vrede. Om 8.30 uur zal een plechtige gezongen Heilige Mis gehouden worden door het Nederlands Mannenkoor met assistentie van het Jongenskoor van het St. Thomascollege. Om 16.30 uur zal er een Pontificaal Lof zijn met preek in Nederlands en Papiament door Pastoor Clemens van der Looy OP. Er zal ook een grote buitenprocessie gehouden worden.

Laatste Nieuws.

— Het Duitse Internationale Nieuwsagentschap maakt bekend, dat de Rusen een offensief op grote schaal geopend hebben tussen Tarnopol en Luck. Men beweerde, dat slechts „enkele Russische doorbraken opgeruimd werden in tegenaanvallen".

De Duitsers zeggen, dat de strijd vooral fel is ten Noord-Westen van Tarnopol en ten Westen van Luck. Het front ligt reeds op 50 kilometer van Lwów en bij een diepe doorbraak zal deze stad wel in de zak van Stalin vallen. Ten Westen van Luck is de Russische opmars blijkbaar gericht op Lublin waardoor men Warszawa van terzijde zal naderen. De Duitsers gaven ook een terugtrekking van verschillende kilometers toe ten Westen van het gevallen Minsk en gaven de ontruiming van Volkovysk toe.

Het Gezantschap bij den Paus.

Men schrijft ons het volgende:

Het Surinaamse Nieuwsblad „De West" heeft aandacht gewijd aan de laatste cabinetscrisis en daarmede het herstel van het gezantschap bij het Vaticaan in betrekking gebracht.

Over de politieke achtergrond van het aftreden der Ministers Welter Steenberghe en laatstelijk Kerstens is in dit blad reeds het nodige gezegd en bij gebrek aan volledige informatie is het niet eenvoudig zich daarover een heldere voorstelling te maken. Het enige, wat men kan zeggen is: dat de vertegenwoordiging der Katholieken in een cabinet door den persoon van een niet politiek man, die bovendien nog zijn portefeuille ter beschikking heeft gesteld, inderdaad een vreemde indruk moet maken op Katholieke buitenstaanders.

Toch — het lijkt ons een fatale misvatting van „De West" om deze Ministerscrisissen in verband te brengen met de instelling van een diplomatieke post. Het merkwaardige is, dat men dit wel doet met de vertegenwoordiging bij het Vaticaan, doch niet met die te Moskou en het staat toch als een paal boven water, dat het verzet tegen het herstel van die betrekkingen in Nederland veel principiëler is geweest dan tegen diplomatieke betrekkingen met het Vaticaan.

Eerste misvatting van „De West" is de bewering, dat de Regering tot het benoemen van een gezant bij het Vaticaan zou zijn overgegaan om het vertrouwen van de Katholieken te winnen. Er is geen enkele aanwijzing, dat van katholieke zijde op dit herstel is aangedrongen en het heeft zeker niets te maken met het heengaan van de katholieke Ministers.

„De West" betoogt nu, dat het herstel van deze betrekkingen „het Protestants Volksdeel" in het geweer zou brengen. Het blad schrijft verder, dat er geen teerder punt voor de Nederlandse Protestanten is dan dit gezantschap dat het Cabinet Colijn in 1925 moest aftreden, omdat het geen steun vond voor zijn voorstellen een gezant bij het Vaticaan te benoemen en dat heel Nederland toen verdeeld was in twee kampen: vóór of tegen het gezantschap.

— Zoveel beweringen, zoveel misvattingen. —

In de eerste plaats, toen de grondwet nog voorschreef, dat de Koning hervormd moest zijn, begon reeds de relatie met het Vaticaan. Er was een Nederlands gezant bij den Paus van 1815 — 1870 en zover ons bekend, is daartegen nooit van Protestantse zijde principieel bezwaar gemaakt. Het gezantschap viel in 1870 niet op voorstel van Protestanten, het viel op het amendement van den liberalen heer Dumbar. — Ten tweede het gezantschap werd in 1915 hersteld zonder een links Cabinet en van Protestantse zijde werd geen principieel bezwaar gemaakt. Ware dit wel zo, dan had het nooit kunnen zijn goedgekeurd door mannen als de Protestantse Ministers Kuyper en de Savornin Lohman. — In de derde plaats het Cabinet Colijn viel niet, omdat het zulk gezant wilde benoemen, doch het viel, omdat 4 katholieke Ministers aftraden uit protest tegen het ongemotiveerde afstemmen van de bestaande gezantschapspost.

— Ten vierde: er is geen sprake van, dat toen het land was verdeeld of dat het hier gold een principiële quaestie voor Protestanten. — In de eerste plaats werd het gezantschap verdedigd door een liberalen Minister; in de tweede plaats werd het warm verdedigd in de liberale Pers o.a. door den bekenden journalist Nypels in het Algemeen Handelsblad. In de derde plaats werd vóór het gezantschap gestemd door de Anti-revolutionnaire fractie met uitzondering van 2 leden: Duymaar van Twist en den inmiddels Nationaal Socialist geworden Predikant Visscher en ten slotte bood de toenmalige Vrijzinnig Democratische Cabinetsformateur namens zijn fractie en die der Sociaal Democraten onmiddellijk herstel van het gezantschap aan, indien de katholieken bij een Cabinetsformatie dit zouden wensen.

— Deze feiten behoeven geen commentaar, —.

—„De West" is er dus naast, als het blad betoogt, dat zulk gezantschap afbreuk zou doen aan het „Protestants karakter" van Nederland. De diplomatieke erkenning van het Vaticaan heeft niets te maken met hetgeen katholieken houden over het geestelijk karakter of de bedoeling van het Pausschap als zodanig. Ware dit zo, dan zou het Shintoïsche Japan een vreemd figuur maken in het Vaticaan en dan waren de diplomatieke relaties tussen Rusland en andere landen uitgesloten.

— Wij zien nu geheel af van de bewering, dat Nederland „een grotendeels Protestants land" is om de eenvoudige reden, dat het Koninkrijk nog iets meer is dan Nederland in Europa en zo beschouwd moeilijk „Protestants" kan genoemd worden en in de tweede plaats omdat de geestelijke, sociale of politieke structuur van een Staat blijkens de ervaring niets hebben uit te staan met politieke vertegenwoordiging bij den Paus. De Protestant Thomas B. Morgan drukte het juist uit, toen hij op Mussolini's vraag, wat de Noordamerikanen van den Paus dachten, nuchter antwoordde: „Excellentie, voor 1/6 der Noordamerikanen is Hij de Plaatsbekleder van Christus, voor de rest is Hij een wereldfiguur en voor iedereen is hij nieuws" (The listening Post, New York 1944, pag. 88).

Camille Cianfarra heeft in zijn interessant boek „The Vatican and the War" (New York 1944) ons verteld, dat Pius XII gewoon is zijn middagmaal te gebruiken met 2 kanariepietjes (pag. 90), maar onze indruk is, dat hij behalve kanariepietjes ook nog de gesprekken te aanhoren heeft van meer diplomaten dan welk Staatshoofd ter wereld ook en het zou kunnen zijn, dat zelfs een Nederlands cabinet, waarin volgens „De West" voor katholieke Ministers geen plaats is, het toch belangrijk vindt tussen al die diplomaten er ook een te bezitten.

— En vermoedelijk vinden de meeste Nederlanders dat ook wel juist als zij zien, dat ook de President der Verenigde Staten, de Monarch van het Britse Rijk en de Mikado van Japan er eveneens zo over denken om van den Heer Hitler en den President van Finland en tiental andere Staatshoofden, die zich vermoedelijk het hoofd niet breken over het plaatsbekledershap des Pausen, maar te zwijgen.

S.

Een Eeuwfeest op Sint Maarten.

1844—16 Juli —1944.

Morgen zal het honderd jaar geleden zijn, dat de eerste steen werd gelegd van de kerk op Sint Maarten.

Toen Mgr. Niewindt uit Nederland naar hier kwam in het jaar 1824 deed zijn boot eerst de Bovenwinden aan, dat scheen in de oude tijd de gewoonte, en zo zag hij persoonlijk de toestand daar op de Bovenwinden. Men vroeg hem op Sint Maarten om een priester, doch de eerste jaren viel daar niet aan te denken, de Benedenwinden vroegen zijn volle zorg. Bovendien vielen Sint Maarten en de andere eilanden niet onder zijn rechtsmacht.

Dit laatste werd echter gewijzigd bij decreet van Paus Leo XII, die op 7 Januari 1827 de Bovenwinden onder de rechtsmacht plaatste van de Apostolische Praefect van Curaçao. Nadat deze moeilijkheid was opgelost kon Mgr. Niewindt gaan denken over de eilanden, die hij op zijn reis met de „Zeemeeuw" in 1824 met eigen ogen had gezien.

Het zou echter toch nog tot 1836 moeten duren, voor Mgr. Niewindt naar de Bovenwinden kon reizen, om nog eens te zien, wat er zou gedaan kunnen worden voor deze mensen. Hij had al een Engelse catechismus op de pers en wilde reeds een huis gaan huren, om er een kerk in te richten.

Als voorlopige oplossing leek het Mgr. Niewindt goed den Apostolisch Vicarius van Guadeloupe te verzoeken een priester op Sint Maarten te plaatsen, dat wil zeggen op het Franse gedeelte. Deze priester moest echter ook Engels verstaan en zou zodoende in staat zijn, ook te werken op het Nederlandse gedeelte van Sint Maarten, alsmede op St. Eustatius en Saba.

In 1841 volgde een tweede reis naar de Bovenwinden. Dit was een reis van groot belang voor de Katholieken van de Bovenwinden, want Mgr. Niewindt bracht toen Pastoor Ten Brink naar Sint Maarten, en pastoor Kistemaker (zijn opvolger als Apostolisch Vicarius) naar St. Eustatius.

Pastoor Ten Brink wilde de zaken flink aanpakken en een kerk gaan bouwen, doch Mgr. Niewindt was bang dat hij het geld niet bijeen zou krijgen. Pastoor Ten Brink wist echter wel raad, hij vertrekt naar St. Thomas waar verschillende Curaçaoënaars woonden en vraagt daar hulp.

Pastoor Ten Brink zoekt het nog verder, reist ook de Franse eilanden af, leidt op de terugreis schipbreuk, doch ontsnapt evenals St. Paulus en legt de eerste steen van de kerk op Sint Maarten 16 Juli 1844.

Mgr. Niewindt blijft maar bang, hoe moet dat financieel toch aflopen, en als hij in het jaar 1846 na een vreselijke tocht op de Bovenwinden aankomt schrijft hij in zijn dagboek „Ik kan niet ontveinzen dat ik mijn aankomst daar huiverig tegemoet zag", doch zielsgelukkig is hij, als hij het kerkje ziet, hij prijst het als het mooiste kerkje van heel de missie, de mensen zijn er prachtig mee geholpen. Er zijn meer dan 160 katholieken (thans wonen er op Sint Maarten N.G. 525 Katholieken). Ze verdienen een kerk. Pastoor ten Brink heeft niet te kostbaar gebouwd, de schuld valt ook mee.

Het tijdschrift van Le Sage ten Broek in Nederland zal ook helpen men heeft nl. in de Godsdienstvriend een collecte voor de kosten van dit kerkje mogen openen. Het zijn weer de katholieken van Nederland die hielpen!!

Mgr. Niewindt was er de man niet na om nu voldaan te zijn, er is al een kapel bij op Colebay maar nu moet er ook een school komen.

In het dagverhaal staan deze woorden: „Gode zij dank, Hij geve dat onze arbeid tot zijnen luister en ter zaligheid van velen strekke!"

Dit is geschied. Daarom moet dit eeuwfeest even toch dankbaar herdacht worden. Er moet gedacht worden aan het mooie werk van pastoors als pastoor Nieuwenhuizen, pastoor Suermondt, en Pastoor de Groen aan het mooie werk der Dominicanessen met haar scholen en haar ziekenhuis.

Kent gij uw kleuter?

XVIII.

Het spel is de vooroefening voor het latere leven.

Er is geen betere gelegenheid voor den kleuter om zijn fantasie bot te vieren dan het spel. Zowel mens als dier spelen, om zich op het leven voor te bereiden, om zich te oefenen in datgene, wat ze later nodig zullen hebben. Daarom ook spelen alle dieren op hun manier, volgens hun eigen aard. Zo oefenen jonge katjes hun klauwen op een klosje garen of op een bal, zoals zij weldra met de muis zullen doen; zo oefenen honden hun tanden op een oude slof; zo stoten jonge geiten met de kop als vooroefening tegen dat de horens komen. Met den mens is het niet anders; iedere speeldrang is als het morgenrood voor wat eenmaal later ernst zal worden. Daarom speelt de zuigeling in de wieg met zijn spraakwerktuigen, om ze eenmaal voor hun dienst geschikt te maken; daarom draaft en holt de kleuter om zijn zenuwen en spieren in het spel te oefenen. Door spelen oefent hij zijn uiterlijke en innerlijke zinnen; door spelen leert het kleine kind de loopkunst, van zitten, kruipen, en staan; door spelen wordt het verzorgingsinstinct bij het meisje en de strijdlust bij den jongen ontwikkeld. Zonder uitzondering omvat het spel alle vermogens, die eenmaal in 's mensen leven waardevol kunnen zijn, zowel de geestelijke als de lichamelijke, zowel de individuele als de sociale.

Lichaamskracht en technische geschiktheid, het omgaan en hanteren van de dingen, volharding en geduld, overleg en beslissen, het samenwerken met anderen tot gemeenschappelijk handelen, dat alles en nog veel meer wordt door het spel geoefend.

Geen betere oefenschool voor den kleuter dan het spel.

[illegible] zelfoefening in het spel is [illegible]gelijk, omdat ze geschiedt [illegible] schadelijk materiaal; het spel verhoudt zich tot het leven zoals de manoeuvre tot de oorlog. Tegenslag en verlies, die in het werkelijke leven grote ernstige schade zouden berokkenen, worden in het spel zonder werkelijk letsel, ja zelfs met dit grote voordeel, dat op die wijze een inzicht werd gewonnen dat veel betere taal spreekt dan het onderricht door anderen gegeven. Door schade wordt men wijs, ook al is het een schade van spel alleen. Een kleuter, die met zijn bouwstenen speelt, zal misschien 10 maal tevergeefs proberen een dwarsbalk op 2 zuilen te leggen, omdat de zuilen te ver of te dicht bij liggen; door te proberen vindt hij ten slotte de juiste zuilen en stellingen en heeft daardoor inzicht in het hanteren van dingen en vaardigheden verworven, die hem later in het practische leven van groot nut zullen zijn.

De kleuter zelf beoefent het spel alleen wegens het genot ervan.

Het spreekt natuurlijk vanzelf, dat de kleuter daarvan niets weet. Evenmin als die smakelijke biefstuk-eter helemaal geen idee heeft van de diverse levensstoffen, die de lever en het hart en het bloed daaruit halen, maar hij alleen maar verorbert, omdat hij zo lekker is, zo ook beoefent de kleuter het spel enkel en alleen wegens het genot van de handeling; maar voor de natuur betekent het spel — om een geliefkoosde uitdrukking van Montessori te gebruiken — het instuderen van de functies.

De ontwikkeling van het spel.

Het meest primitieve spel, waarmede de kleuter al zeer vroeg begint, is het functiespel. Wij hebben hierover vroeger reeds geschreven. Voorbeelden hiervan zijn o.a. het vullen en leeg schudden van een emmertje; het los en vastmaken van knoopjes, het openen en dicht maken van een deur; uit ten treure worden deze oefeningen door den kleine herhaald. Uit het functiespel ontwikkelt zich het rollenspel, waarin het kind dan eens moeder of nu weer een auto e.d. is. Het kind gaat geheel op in die rol: de omgekantelde stoel is werkelijk een wagen en broertje een echt paard en moeder moet op zij gaan om niet overreden te worden. Ook hier blijft het instuderen van functies nog hoofdzaak.

Van functie — en rol — komt de kleine tot constructie spelen; het maken van een huis, van een berg uit zand, het winkeltje spelen etc. Meestal bekommert zich de kleine niet om de gelijkenis, maar in het 4e of 5e jaar komt hierin verandering; dan wil de kleuter ook iets praesteren. Hij is niet meer tevreden of het resultaat van zijn handen moet een nabootsing zijn van de realiteit en een werkelijk kunststuk worden, die de lof van de volwassenen verdient.

Geen overlading met speelgoed.

Een kind van arme mensen kan inderdaad te weinig speelgoed hebben, om zijn speelinstincten bot te vieren; maar het tegenovergestelde komt nog veel meer voor, nl. een overlading met speelgoed zoals men niet zelden ziet bij kinderen uit gegoede stand. Dit heeft het grote nadeel, dat het oppervlakkigheid en rusteloosheid teweegbrengt en het kind ten slotte blasie wordt van zijn speelobjecten.

Medespelers zijn onmisbaar.

Het is moeilijk om bepaald speelgoed aan te bevelen, dit hangt veel af of een of andere gevoelige periode van een bepaalde functie begint door te breken. Ziet u dus uit of uw kleuter een of andere biezondere belangstelling aan de dag legt.

Alleen kan men dit zeggen: het kind voelt behoefte aan iemand, die met hem medevoelt. Bij kinderen, die veel alleen gelaten worden, verdwijnt ten slotte de interesse voor het spelen, dit is gemakkelijk te begrijpen, want een kind moet wel over een abnormale spontaneïteit beschikken om onder zo'n verwaarlozing niet te veel te lijden. Maar ook de volwassene, die zich te veel bemoeit, voldoet niet als speelgenoot.

In de allereerste jaren gevoelt de kleuter het gemis nog niet zozeer; maar op de leeftijd tussen 4—6 jaar openbaart zich bij hem een sterke trek naar andere kinderen. De aanstekelijkheid van de speelvreugde, de wederkerige aansporing, de gemeenschappelijkheid der belangen dit alles wordt een onontbeerlijke factor bij het spelen vooral bij het sociale spelen.

Daarom ontwikkelt zich het spelen bij jongere broertjes en zusjes geheel anders dan bij den eerstgeborene of bij het enige kindje. Kindertuin en bewaarschool ontvouwen hier een van hun gewichtigste werkzaamheden. Ook hier geldt waarop wij reeds vroeger gewezen hebben bij de navolgingsdrang van den kleuter. Deze is des te intensiever naargelang de navolger zich gelijk gevoelt aan het voorbeeld.

De vruchten van het spelen.

Zo krijgt de kleuter door het spelen in de eerste levensperiode de heerschappij over zijn bewegingen; zo eigent hij zich de wereld om zich heen toe door zijn zintuigen. Maar ook sociaal zijn rijke vruchten te boeken van het kleuterspel, want daardoor leert het kind de zeden en gebruiken, die tot zijn volk, tot zijn plaatselijke omgeving en tot zijn bepaalde klasse en familie behoren. Lang voordat de school bewust de geestelijke goederen van de tijd aan het jonge geslacht begint over te dragen, is het kind zelf eigenmachtig begonnen hiervoor te zorgen door zijn navolgingsspel. Men ziet hieruit wel de doelmatigheid van de natuur!

p. B. A. Schipper.

EEN BELGISCH-NEDERLANDS NOENMAAL.

Dinsdag had te Buenos Aires een Belgisch-Nederlandse vriendschaps-noenmaal plaats, ingericht door de Belgische Kamer van Koophandel en waarbij leden van de Nederlandse kolonie uitgenodigd waren. De voorzitter der Belgische Kamer van Koophandel, de heer Tritsmans, handelde in een tafelrede over de vriendschap tussen beide landen, terwijl door den Voorzitter der Nederlandse Kamer van Koophandel, A. Ooiman, de Nederlandse toekomstplannen ontvouwd werden. (Aneta).

De naam Curaçao

door

PATER H. M. HULSMAN O.P.

5.

Thans heeft het boekje nog slechts waarde als curiosum. Een werk van gezag is het niet.

Ook wat Simons over de naam Curaçao zegt is een compilatie.

Simons heeft zijn mening over de naam en oorsprong neergeschreven in een noot op blz. 16.

„De oorsprong van de naam „die dit eiland draagt, schuilt „in het donker. (Zijn ambtsver[illegible]er Ds. Bosch schreef „Ligt „[illegible] duister") daar men dien „[illegible] e wenken op allerlei wijzen „geschreven vindt, als **Quiraçaö, „Corossel, Cerossel, Curasao.** De „Fransen noemden het (eiland) „Corossol naar een vrucht „zuur„zak" geheten, die hier in het „wild groeide, van hier naar de „Franse Koloniën is overge„bracht, en altijd die naam be„houden heeft".

Hier hebben we dus een proeve van een verklaring van de naam van Curaçao. Doch het is een zeer ongelukkige.

Men herkent er een vage reminiscentie in, of van de woorden van Phoel, Dr. Friedmann, of van Père Labat, doch waaraan een juist tegenovergestelde uitleg wordt gegeven.

Immers Labat c.s zeggen: de vrucht zuurzak is van Curaçao geïmporteerd op de Franse Antillen en wordt daarom Corossol genoemd. Simons draait de zaak om en zegt: de Fransen noemen ons eiland Corossol naar de vrucht.

Simons zegt verder: „Blijkbaar „is echter die naam van **Spaan„schen** oorsprong en ten einde „hem van een of andere gebeur„tenis af te leiden, verhaalt men, „dat een Spaans priester door de „Indianen zou zijn gebraden en „opgegeten waarvan het eiland „Cura Hazao (een verbastering „van Cuzado Cura=priester, „hazao=braden) genoemd zou „zijn geworden."

Wat Phoel dus als een sprookje beschouwde, en daarom door Bosch en Teenstra maar niet vermeld werd begint hier bij Ds Simons aan waarschijnlijkheid te winnen. „Blijkbaar" zegt Simons. Over de Spaanse fouten zullen we hem maar niet lastig vallen.

Hij zegt verder: „Anderen be„weren dat het eertijds **Curapui„rra** (zelfs de fouten van Phoel „werden mee overgeschreven) „werd genoemd, d.i. hij wordt „gezond of genezen, die er heen „gaat".

Het aantrekkelijke van deze naam **Curaquirra,** schijnt gelegen te hebben in de verklaring die in dit woord lag van het gezonde klimaat van Curaçao. Cura que ira; hij geneest die er heengaat.

Wel aardig gevonden, maar historisch staat het vast, dat ons eiland nooit die naam gedragen heeft. De grote Spaanse encyclopaedie van **Espása** geeft zelfs nergens ter wereld een plaats met dergelijke naam.

Vermoedelijk heeft genoemde uitleg als een pendant moeten dienen van Bonaire, waarvan de schriftgeleerden **Bon of Buena aire** d.i. „goede lucht" gemaakt hadden.

Simons vervolgt: „Nog ande„ren beweren, dat de eerste ont„dekker een Spanjaard **Quirazao** „zou zijn geweest, en het eiland „zijn naam zou hebben ontvangen „(ds. Bosch zegt met andere „woorden precies hetzelfde). „Doch daar de meeste plaatsen in „de nieuwe wereld bij de aan„komst der Spanjaarden haar „oorspronkelijke naam hebben „behouden, zo is het waarschijn„lijk, dat ook dit eiland bij de „oorspronkelijke bewoners reeds „de tegenwoordige naam had, „die echter door de Spaansche „uitspraak wel enigszins kan „verbasterd zijn".

Door zijn opmerkingen dat de naam **„blijkbaar Spaans"** en „waarschijnlijk Indiaans" is maakte Simons het vraagstuk al weer niet eenvoudiger.

Op de bewering welke Simons aanhaalt, dat **Quirazao,** de ontdekker zijn naam aan het eiland gegeven heeft, geeft de volgende schrijver antwoord.

Dit is de Curaçaoënaar **H. A. van der Walle,** eerst employé bij de firma Jules Penha, later onderwijzer bij het onderwijs-instituut van Baralt en Serpa op Scharloo, tenslotte ging hij naar Caracas, waar hij stierf in 1910 of '12.

Van hem verscheen in 1881 **Reseña historica de Curaçao.** Historisch overzicht van Curaçao, waarin hij als eerste den eigenlijken ontdekker van Curaçao heeft bekend gemaakt, en waarmee dus de gehele historie van **Quirazao,** naar het rijk der fabelen verwezen wordt. Van der Walle schrijft kort en bondig: „Curaçao werd in 1499 ontdekt „door Alonso de Ojeda.

Het vermoeden hiervan was reeds uitgesproken door Phoel. Maar waarschijnlijk heeft Van der Walle dit feit gelezen in de Geschiedenis van Venezuela door Baralt en Diaz.

Een schrijver die dit tijdperk afsluit is **A. T. Brusse,** onderwijzer aan de openbare school met zijn boekje **Curaçao en zijn bewoners** 1882.

Zijn oordeel over de oorsprong en betekenis van de naam Curaçao wijkt bijna niet af van dat van Simons. Hij schrijft:

„Er bestaan onderscheidene „lezingen omtrent de oorsprong „van de naam dezes eilands. In „oude geographische werken „vindt men die op verschillende „wijzen geschreven. De Fran„sen noemden het eiland **Coros„sol** naar de vrucht „zuurzak" of „fles appel" welke hier in het „wild groeide en van hier naar de „Franse koloniën is overge„bracht".

„Sommigen kennen de naam „een Spaanse oorsprong toe „en beweren, dat het eiland die „naam kreeg, omdat zijn oor„spronkelijke bewoners de Caraïben, een Spaansen priester „gebraden en opgepeuzeld hebben. Curaçao zou een „verbastering of liever een samen„trekking zijn, van Cura (pries„ter)en asádo (gebraden)."

„Anderen beweren, dat het „eiland naar zijn eersten ontdek„ker, den Spanjaard Quirazao „genoemd werd." (blz. 66 noot „1).

Merkwaardig echter, is dat Brusse op bladz. 66 van zijn boekje dit al weer vergeten is: want daar vertaalt hij letterlijk, zonder Van der Walle te noemen, wat deze een jaar te voren geschreven had over de ontdekking van ons eiland door Alonso de Ojeda.

Veel historische verantwoordelijkheid had dus deze schrijver niet.

Het meest verstandige dat wij in dit citaat kunnen opmerken, is dat Brusse de naam **Cura Quira,** waarover Ds. Bosch, Teenstra en Ds. Simons als peters hadden gefungeerd, niet onder zijn bescherming heeft willen nemen. En daarmee verdwijnt deze naam dan ook bij de latere schrijvers over Curaçao.

Men zal nu vanzelf begrijpen, waarom voorstanders van de verklaring **Cura hasado,** ook consequent moesten houden, dat de naam Curaçao van Spaanse oorsprong is. Want is eenmaal bewezen, dat de naam niet van Spaanse maar van Indiaanse oorsprong is, dan vervalt onmiddelijk die hele aardigheid.

Maar nimmer ook hebben die schrijvers eens gevraagd: Is hier werkelijk in vroeger tijd een priester gebraden en opgegeten? Uit de geschiedenis blijkt daar niets van. Men kan zelfs geen tijdvak aanwijzen dat een dergelijk feit gebeurd zou kunnen zijn. Veeleer het tegendeel.

Wordt vervolgd.